

ENGLISH

S.No	Topic	Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
1.	Three Questions	To make students read and understand the chapter along with learning usage of difficult words.	The session would begin with an interactive session wherein the learner would interpret the title of lesson.	Flashcards	Students will frame 5 questions the answers of which they are curious to know from their elders.
		To inculcate the value of compassion and helping others.	Difficult words and terms would be discussed. The prose will be explained all possible questions and answers would be discussed.		The students will be asked to use their observation to prepare for a classroom discussion on the theme 'Being Human'.
2.	A Gift of Chappals	To help the learners frontload the difficult vocabulary and enhance their ability of inference.	Pre reading activity would be the first step where the students would delve deep into the title of the text.	Related stories and pictures	Students will be asked to write a diary about an incident when they were disrespectful and disobedient to someone.
		To help the students to have an attitude of caring and sharing and sensitization towards needy.	They will be asked to make an interpretation of the title as it indicates the subject and theme.		
3.	Gopal and the Hilsa Fish	To introduce students a comic story to be understood through picture with strips of text for support.	The learners would be asked to do a role play of characters mention in the story	Flashcards	The students will be asked to prepare a comic strip at home based on the situation.
		To acquaint students with reported speech under the shade of comic story having dialogue.	The learners will articulate their dialogue according to the characters assigned to them.		The students will be asked to write an informal letter to their friend and narrate an incident when they did something crazy
4.	The Ashes that made trees bloom	The students will be able to comprehend to text and access the knowledge in daily life context	The students will be exposed to the folklore story and its plot will be explained accurately and coherently	Videos and related materials	The students will be asked to interview the person who according to them is very kind. They have to frame a questionnaire and get the answers.

		The students will be able to get the moral value in the narrative and find information moreover express the main idea of the text	The responses will be elicited regarding the review of the story.		
5.	Quality	Develop familiarity with English phrases used in specific instruction and respond to comprehension questions related to the poem in one word phrase.	Learners will read the text aloud later they will be asked to work in pairs to write a summary of what they have read.	Audio clips and pictures	Students will prepare an advertisement for any product of their choice, stressing on its quality.
		Ask questions for developing critical thinking and write answers to textual questions correctly.	Text produced by learners can be put together to form a coherent story.		Choose product research on its advertisement campaign prepare a write up of about 50 to 60 words with a caption and a picture for your class display
6.	Expert detectives	The learner will go through the different characters in the story and will be able to distinguish the psychological attributes of the person.	The student will read the text thoroughly and it will further be explained by exposing the different vocabularies.	Dialogue practice	The students will be asked to collect pictures and information about famous personalities known for their service to mankind or their nations they will be asked to write a biography on a paragraph.
		The students will cite the text evidence that supports and analysis of the text.	The student responses will be observed on their prior knowledge.		The students will be asked to write the name of their favorite detective and make a web chart of the qualities that they think a detective should possess.
7.	The Invention of Vita-Wonk	Awareness of the changes in appearance taking place in a human body with passage of time.	The session would begin with an interactive session where in the learners would interpret the title of the lesson.	Worksheet	The students will be asked to make a family tree in the notebook pasting pictures of each member with the picture of the oldest member being on the top.
		The students will be able to find information and express the main	The facilitator would develop the chain of events with text sequence		They will be asked to write a thank you message for an elderly

		idea of the text.	for discuss with reference to the educational and personal domains.		member of their family.
8.	Fire: Friend and Foe	To enable students the importance of being cautious and proactive	Difficult words and terms would be discussed the process will be explained all possible questions and answer would be discussed and assigned	Videos And flashcards	The students will be asked to design a poster on ' Fire Safety And Alertness '
		To make the students identify the general to which the story belongs	The text would be explained covering the phrases sentences and response as well as their structuring.		The students will be asked to prepare a flowchart describing the expansion in the uses of fire since its discovery till the present day.
9.	The Bicycle In Good Repair	To help students inculcate sensitivity towards environment.	The session would begin with an interactive phase where in the learners would interpret the title of the story.	Class activities and book	Collect information about environment friendly processes. Which of these can be used by the people in your locality? What are the other Modes of transport for ways that may be adopted to reduce air pollution? Design a poster on any one environmental friendly process.
		To make them aware knowledge about the advantages of riding bicycles.	The background of the author would be given. The story would be read aloud the theme and underlying meaning would we discussed. Difficult words would be listed and explained.		
10.	The Story Cricket	To enhance familiarizing with specific background information of text.	The session would begin with an interactive stage wherein the students would discuss on the theme of sports.	Videos and other stories	The students will be asked to make a collage on the well-known cricket players of the world and write a paragraph on their favorite cricketer.
		To guide the students to relate the characteristics of literature to larger cultural and	Presentation explaining phrases and clauses would be displayed.		Read articles on importance of sports and sportsmanship and draft a quote promoting sports.

		human values.			
11.	Poetry The Squirrel	To make students read and understand the chapter along with learning usage of difficult words.	To encourage the students to appreciate poetry and read aloud with proper intonation.	Worksheets	Compose a story on squirrel and present it along with colorful pictures of squirrel.
		To make students appreciate nature through poetry.	To prepare the students for poetic forms and adept them with the figures of speech, rhyme and rhythm.		Collect information about other animals that play a role in producing new plants.
12.	The Rebel	Students will get the better understanding of application of poetic devices (Alliteration)	The poem will be read aloud with proper intonation and difficult words would be explained so that students can predict the atmosphere of the world inside the poem.	Dialogue practices	The students will be asked to create a tongue twister with the word 'rebel'.
		Students will read and recognize the purpose of economy of words and nuances of the lines.	The students will infer ideas and involve in an interactive session.		They will be asked to give a write up on a person they knew who acts as a rebel.
13.	The Shed	The learners will recognize and understand the features of given text and able to deduce the meaning of words from the context.	The poem will be read explicitly and it would be summarize at the outset.	Subject material	In villages, there are houses having sheds used for various purposes. Identify such sheds and describe them. Use pictures if required.
		The learners will identify rhyming words at the end of separate lines.	Each stanza will be explained in detailed marking difficult words and giving their meanings.		
14.	Chivvy	The students will determine the meaning of text including difficult words/vocabulary.	The poem will be read explicitly and with appropriate complexity.	Videos	The students will be asked to pick out any 5 commands from the poem and transform them into other kinds of sentences, namely, assertive, interrogative and exclamatory.
		To acquaint the learners with an expression of chivvy i.e. to nag and to identify the humorous aspect of the poem.	The students would be asked to point out negative terms in series such as don't talk, don't stare etc.		

15.	Trees	To recognize the purpose of economy of words and the nuances of the lines that highlights the nature of the poem.	The learners would infer ideas and involve in an interactive session.	Flashcards	The students would be asked to write about the different trees, shrubs and herbs growing in the vicinity.
		To acquaint the students with the uses of trees and identify the expressions in the given text according to their own language.	The poem would be read aloud with proper stress and intonation. Theme, poetic devices, structure and rhyme would be discussed.		The students would be asked to construct a few lines more in addition to the poem.
16.	Mystery Of The Talking Fan	To encourage the students to appreciate poetry and read aloud with proper intonation.	Students would delve deep into the poem and make an interpretation of the title as it indicates the title and a theme.	Worksheets	The students will be asked to find words associated with the sound made by the following: utensils, leaves, birds, train, water, bell etc.
		To prepare the students for poetic forms and adept them with the figures of speech, rhyme and rhythm.	The poem would be explained covering all the phrases, sentences and discourse as well as their structuring.		
17.	Dad And The Cat And The Tree	To recognize the purpose of economy of words and the nuances of the lines that highlights the nature of the poem.	The poem would be read aloud with proper stress and intonation. Theme, poetic devices, structure and rhyme would be discussed	Videos, material	The students will be asked to pick out any six pairs of rhyming words from the poem and add at least one more word to each pair.
		The learners will recognize and understand the features of given text and able to deduce the meaning of words from the context.	The learners would infer ideas and involve in an interactive session.		
18.	Meadow Surprises	The learners will recognize and understand the features of given text and able to deduce the meaning of words from the context.	The poem will be read explicitly and it would be summarize at the outset.	Worksheets,s subject material	Choose any one object from nature and write a 3 paragraph essay from the perspective of that object. The topic could be trees, mountains, grass etc.
		The students will determine the meaning of text including difficult words/vocabulary.	Each stanza will be explained in detailed marking difficult words and giving their meanings.		

19.	Garden Snake	The learners will recognize and understand the features of given text and able to deduce the meaning of words from the context. They will also identify rhyming words at the end of separate lines.	The poem would be read aloud with proper stress and intonation. Theme, poetic devices, structure and rhyme would be discussed	Videos	The students would be asked to identify any 5 animals/insects that they come across regularly and mention the ways in which they are useful to human beings.
20.	Active and Passive Voice	To enable the students to use Passive Voice appropriately and understand the changes that occur when transforming sentences from active to passive voice.	Recognizing the active structure. Make the students to restructure the active into passive by making the object into subject.	Worksheets	Students will be advised to practice the given exercises to identify their weak areas. They will be provided with a sample of statements to practice with.
		To enable the students to comprehend the use of Passive while writing a newspaper report, news headlines and Notices.	Changing the verb in the sentences. To inform the students when to use the passive voice.		A set of active sentences will be given to students to restructure them into passive. The students will be asked to jot down few sentences in reported speech also.
21.	Direct and indirect speech	Define direct and indirect speech. Distinguish between both direct and indirect speech.	Provide students with a chart of the principal changes in reported speech. Ask them to practice the reported speech by asking them to convert from direct to report speech.	Worksheets	Search the interview and select the webpage into word document. Make copies for every two students and divide the students into pairs.
		To demonstrate conventions of English grammar and usage when writing or speaking. To list rules for converting the direct speech into indirect and vice versa.	Introduction to a wider range of reporting verbs to help students more post 'say' and 'tell'.		Ask the students to make a reported version of it with a word limit of 150 words. After completion let the students swap the report with their peer and reduce it into 100 words.
22.	Tenses	Students will be able to identify the verb and tense in a sentence. Students will be able to write a sentence using past, present or future tense.	Facilitation of word sort using simple past and present verbs. Leading students into discussion so that they can find patterns in the	Worksheets	Providing students with fill in the blank paragraphs. Instruct them to explain each sentence and label each blank

			words.		with the tense needed.
		The students will be able to distinguish between four verb tenses. Identify incorrect and correct tense in sentences			Ask students to create scenarios and narrate in different forms of tenses. After completion, review to ensure the students understands how to use verb tenses.
23.	General integrated grammar: Sentence reordering	To be able to comprehend and use grammatical organization for quantifying and sentence completion.	The session would begin with few sentences read out by the teacher and written on the interactive board. The teacher would wait for the students' responses to know whether they are able to point the errors. The teacher discusses the errors and comes to the rules. (inductive Learning)	Worksheets	They will be able to participate in the class discussion actively. They will be able to identify errors and frame grammatically correct sentences.
24.	Notice writing	To enable the students to apply the correct format while writing a notice.	Learners would share their knowledge on the importance of a notice(Student- Teacher interaction) The teacher would explain what a notice is and its purpose. The standard format of notice writing would be shown in the class.	Worksheets	Students will be able to analyse any NOTICE shown to them on the basis of the knowledge imparted. Students will be able to use appropriate style and format to write a NOTICE effectively.
25.	Article writing	Expressions, grammar usage, format usage, relevant vocabulary. To express ideas harmoniously and chronologically.	The usage of language would be taught and students would be assigned written tasks.	Worksheets	The learners would be able to organize their thoughts and express freely. They would develop an interest towards writing thus enhancing their writing skills.
26.	Letter writing: formal/informal	To make students identify the elements of letter and familiarize them with its format. To enhance their writing skill.	The format, rules, technique would be discussed with examples. The conventions would be exposed to students thoroughly.	Worksheets	The learners would be asked to draft a letter to any given context or situation.

27.	Paragraph writing	Students will demonstrate proficiency in written communication. They will learn the principles of coherence and clarity to sentences. The learners will also understand the role writing in civic engagement.	The students will be familiarized to the topic and asked to breakdown the information into smaller parts.	Worksheets	The students would be asked to construct a paragraph on any topic/theme.
28.	Sentences	To enable the students to familiarize with types and parts of sentences. To make them aware the usage of different types of sentences.	The students will go through the exercises to help them distinguish the categories of sentences. The will also asked to divide the sentence into subject and predicate.	Worksheets	The students will be provided with practice papers or worksheets to undergo a bunch of exercises that would help them in differentiating various categories of sentences.

SCIENCE

S. No	Chapter Name	Learning outcomes / Objectives	Methodology	Teaching Aids	Activity
1.	Nutrition in plants	Student will be able to understand about <ul style="list-style-type: none"> • Photosynthesis • Heterotrophic mode of nutrition • Saprophytes • Symbiotic relationship • How nutrients are replenished in soil 	Use Picture of photosynthesis, Discussion, Comprehension passage, Questioning,	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation.	To show that sunlight is necessary for photosynthesis
2.	Nutrition in Animals	Student will be able to understand about <ul style="list-style-type: none"> • Different ways of taking food • Digestion in human being • Digestion in grass eating animals • Feeding and digestion in amoeba 	By Pictures of various organs of human digestive system,	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	Activities like quiz, jumbled words, diagram based activities.
3.	Fibre to fabric	Student will be able to understand about <ul style="list-style-type: none"> • Animal fibres • Animal that yield wool • From fibre to wool • Processing fibres into wool 	Explanation, Discussion, Charts, Diagrams	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	To study about the life cycle of silk worm.

		<ul style="list-style-type: none"> Life history of silk moth From cocoon to silk 			
4.	Heat	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> The concept of hot and cold Measuring temperature Transfer of heat Kinds of clothes we wear in winter and summer 	Experimentation, observation and drawing conclusions.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	To study the modes of transfer of heat
5.	Acids, Bases and Salt	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> Acids and bases Natural indicators around us Neutralisation Neutralisation in everyday life 	Demonstration lesson showing properties of acids and bases, observing the changes, analysing the data,	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	Making red cabbage juice as indicator to test edible substances for presence of acids or bases e.g. Lemon, curd, baking soda, tomato etc.
6.	Physical And Chemical Changes	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> Physical change Chemical change Rusting of iron Crystallisation 	Choose the right answer, Quiz, Experiments	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	Vermicomposting vegetable peels and studying the changes.
7.	Weather, Climate and Adaptations of Animals To Climate	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> Weather and climate Adaptation in the polar regions The tropical rainforests 	Surveys, field studies, observation, data collection etc.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	Marking the regions of different climates on map of India.
8.	Respiration in organisms	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> The importance of respiration The process of breathing in human beings Breathing in water animals Respiration in plants 	Experimentation, Discussion, Analysis of observations.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	Fermentation in Yeast to show anaerobic respiration
9.	Transportation of materials in animals and plants	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> The circulatory system The excretory system Transportation of substances in plants The process of transpiration 	Class room discussion, experimenting and PowerPoint presentations.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	Keeping a wilted plant in water and seeing it rejuvenate.
10.	Reproduction in plants	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> Asexual reproduction in plants 	Class room discussion,	Multimedia, green board, charts, pictures,	Collecting fruits to study the seeds

		<ul style="list-style-type: none"> • Sexual reproduction in plants • Seed dispersal • Germination of a seed 	experimenting and PowerPoint presentations.	power point presentation	
11.	Motion and time	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slow and fast motion • Measurement of time • Uniform and non-uniform motion • Measurement of speed 	To prove the hypothesis by performing activities, experiments.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	To measure the time period of a simple pendulum
12.	Electric current and its effects	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> • Circuit diagrams and electric battery • Heating effect of electric current • Magnetic effect of electric current • Electromagnet and electric bell 	To prove the hypothesis by performing activities, experiments.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	To study the heating effect of electric current
13.	Light	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> • Light travels along a straight line • Reflection of light • Formation of images • Spherical mirrors • Lenses • Dispersion of light 	To prove the hypothesis by performing activities, experiments.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	To study the formation of images using convex and concave lens.
14.	Water-A precious resource	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> • States of water • Scarcity of water • Ground water • Distribution of water • Water management • Effects of water on plants 	Class room discussion , experimenting and making models and chart.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	Understands the water cycle and its significance.
15.	Forest- our lifeline	<p>Student will be able to understand about</p> <ul style="list-style-type: none"> • Different layers in a forest • Kinds of forest in India • Importance of forests • Food chain and food web • Conservation of forests 	Class room discussion, ppts and crossword can be used.	Multimedia, green board, charts, pictures, power point presentation	To identifying producers, consumers and decomposers in a forest

SOCIAL SCIENCE

S. No	Chapter Name	Learning outcomes / Objectives	Methodology	Teaching Aids	Activity
1	Tracing Changes Through Thousand Years.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To find out about the broad historical trends characterising the medieval period of Indian history. ➤ To learn about the significance of geography in studying the medieval period. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Concept of Map ➤ Do Q.12 (Page 15) ➤ Make your own manuscript (Classroom activity) (it can integrate with Art and GK) ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter ➤ To revise and learn the terms like archive, cartographer. ➤ To practice all additional questions.
2	New Kings And Kingdoms	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand the importance of Kannauj and the tripartite struggle involving the Gurjara- Pratharas, the Palas and the Rashtrakutas. ➤ To learn about the major achievements of the chola rulers. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Concept of Map ➤ Discuss Q9 and Q10 (page 29) Classroom Activity ➤ Do Question 11 and 12 (Page 29) ➤ Collage making- Collect information about various kings (from 700 to 1200 AD) and make a collage from them. (It can integrate with Art) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter ➤ To revise and learn the terms like Sultan, Sabha. ➤ To practice all additional questions.
3	The Delhi Sultans	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To learn about the major political developments and socio-economic changes during the Sultanate period. ➤ To develop an insight into the five ruling dynasties of the period under study. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Draw the flow chart of the Delhi Sultanate (it can integrate with Art and Multimedia) ➤ Collect pictures of architectural monuments of the Sultanate period and make a Collage. (It can integrate with Art, G.K. and Multimedia) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To revise and learn the terms like Birth right, Gender distinction. ➤ Practice additional questions like Q. What are the sources of information about Delhi Sultans? Q. Who wrote tawarikh?

4	The Mughal Empire	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To learn about the military power and major achievements of the Mughals. ➤ To learn about the religious and other policies of Akbar. ➤ To understand the causes of decline of this empire. 	Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Draw the timeline chart of the Mughal empire. (It can integrate with Art, GK and Multimedia) ➤ Do Q12 (page 59) ➤ (Classroom activity) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To revise and learn the terms like Dogma, bigot. ➤ Do Questions. Q. Who were Mughals? Q. Who founded the Mughal empire?
5	Tribes, Nomads And Settled Communities	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To learn about the various tribal societies during the medieval period of Indian history and what happened to the kingdoms of Gonds and Ahoms 	Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Case Study: Case study of Ahoms tribe describing their customs, culture, food habits and location. ➤ Make a Power point Presentation. Topic- “Ahoms or Gonds”. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like Clan, Varna. ➤ To practice all additional questions.
6	Devotional Paths To The Divine	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To learn about the key features of the Bhakti movement and Sufism and how it originate as a major spiritual force and affected the society. 	Explanation	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Collect the famous writings/ sayings/ or any literary work of the following and write it into your notebook. ➤ Kabir, Surdas Tulsidas Gurunanak. ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ Revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like Hagiography, Hospice.
7	The Making Of Regional Cultures	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand the key factors that led to the emergence of the various regional cultures. ➤ To learn about the difference forms of art that became popular during this period. 	Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Concept of map. ➤ Make a list of famous food items of any five different states. (It can integrate with Art and GK). ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like Pir, Animism

8	Eighteenth Century Political Formations.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To learn the downfall of the Mughal empire and emergence of independent kingdoms. ➤ To understand the rise of Maratha power under Shivaji. 	Explanation	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Concept of Map. ➤ Draw a peacock throne describing its salient features. (Classroom activity) (It can integrate with Art) ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like Chauth, Sardeshmukhi. ➤ Do the questions. Q. How did the new states emerge? Q. Who were ijdars?
9	On Equality	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read about equality what it is, why it is important in a democracy and whether or not everyone is equal in India. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Collect information regarding programs by the government to ensure the equality in India. ➤ Circle the reference to cast in the matrimonial advertisement. ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like dignity, universal adult franchise.
10	Role Of Government In Health And How The State Government Works.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To examine the meanings and problems related to health and how government works for the welfare of people. ➤ To examine the work of the government at the State level. 	Discussion and Explanation	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Make posters, paintings or design logo on the topic “Swachh Bharat Abhiyan” (It can integrate with Art and GK) ➤ Paste the picture of Chief Minister of your state, find out how he/she got elected. ➤ Write about their role/ function. ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like medical tourists, constituency. ➤ To practice all additional questions.

11	Growing Up Boys And Girls And Women Change The World	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand what kind of behaviour is acceptable for girls and boys and they will also examine how inequalities between men and women emerge in the area of work. 	Discussion and Explanation	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Make a collage of the women freedom fighters. ➤ Diary Entry-write about the stereotype behaviour in your surroundings (it can integrate with English) ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like double burden, stereotype. ➤ To practice all additional questions.
12	Understanding Media & Understanding Advertising	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To learn about the different types of media and how media affects our daily life. ➤ To understand what do advertisement do? How do they attract our attention? 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Debate- Positive and Negative influence of media. (It can integrate with English) ➤ Prepare an advertisement for the NGO who wants to gather fund for small weavers. ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like censorship, consumer, Brand. ➤ Do the questions. Q. What is a balanced report? Q. What do advertisements do?
13	Markets Around Us	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To be familiar with different types of markets and will also understand how the goods reach buyers. 	Discussion and Explanation	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Data Collection- Compare and Contrast a weekly market with a shopping complex and a local grocery shop. ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like weekly market, mall. ➤ To practice all additional questions.
14	Struggles For Equality	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To learn about some of the ways in which people have struggled against inequality. 	Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prepare a poster on Gender inequality.(Classroom activity) ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms. ➤ To practice all additional

					questions.
15	Environment	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand the environment in its totality including various components both natural and human. ➤ To appreciate and develop sensitivity towards environment. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Draw the picture of your ideal environment.(It can integrate with Science) ➤ Bottle it-Differentiate between reuse & recycle. Make any two useful products from the waste materials like bangles, newspapers etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn and revise the terms like Biosphere, Ecosystem. ➤ To practice all additional questions
16	Inside Our Earth	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand the different layers of the interior of the earth. ➤ To know the density of different layers formation of magma. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Colours and label the diagram of the “Interior of the Earth”. ➤ Do the exercise no. 5 (page no. 11) (Classroom activity) Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn all important terms. ➤ To practice all additional questions.
17	Our Changing Earth	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand the changing climatic condition on the earth. ➤ To know the factors of global warming. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Do the activity given on page no. 18 ➤ Collect information about Nepal Earthquake of 25th April 2015 & ways to mitigate from the disaster. ➤ Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn all important terms. ➤ To practice all additional questions.
18	Natural Vegetation And Wildlife	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To find out nature of diverse flora and fauna. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Collect pictures of tropical rain forests species of flora and fauna. Write about their importance for the economy. ➤ Locate rain forests on the outline map of world 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn all important terms. ➤ To practice all additional

				➤ Multimedia	questions.
19	Human Environment - Settlement, Transport And Communication	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To explain the relationship between natural environment and human habitation. ➤ To appreciate the need of transport and communication for development of the community. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Scrap book- Collect the pictures of different types of houses and paste them in your scrap book. (It can integrate with Art) ➤ Do For Fun(page 54) ➤ Multimedia. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn all important terms. ➤ To practice all additional questions.
20	Human Environment Interactions- The Tropical And The Subtropical Region	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand the complex inter relationship of human and natural environment. ➤ To appreciate the cultural differences existing in the world which is an outcome of interaction, between human being and their environment. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Do the activity given on page 64. ➤ Multimedia ➤ Concept of Map 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn all important terms. ➤ To practice all additional questions.
21	Life In The Temperate Grasslands And Life In The Desert.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To understand the factors controlling the way of life in the temperate grasslands and in the desert areas. ➤ To know the climatic conditions in the desert areas. 	Interactive and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Concept of map. ➤ Identify & explore the importance of Rocky mountain for the economy. Present it along with the pictures of Rocky mountains 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ To read and revise the chapter. ➤ To learn all important terms. ➤ To practice all additional questions.

MATHEMATICS

S.No	Chapter Name	Objectives/Learning Outcomes	Methodology	Teaching aid	Activity
1	Integers	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding and use of Properties of Addition and subtraction of integers • Understanding and use of Multiplication of two integers with same and opposite signs. • Understanding and use of Properties of Multiplication of integers • Understanding and use of Division of two integers with same and opposite signs. • Understanding and use of Properties of Division of integers. • Word problem solving. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inductive Method • Problem Solving Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Chart (Showing the properties of integers) 	<ul style="list-style-type: none"> • Crossword puzzle • Multiplication of two integers with same and opposite signs
2	Fractions and decimals	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding and use of Addition and subtraction of fractions. • Understanding and use of Multiplication and Division of a fractions • Understanding and use of Addition and subtraction of Decimals. • Understanding and use of Multiplication and Division of Decimals. • Word problem solving 	<ul style="list-style-type: none"> • Inductive Method • Problem Solving Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Chart (Showing inter conversion of decimal to fraction and vice versa) 	To represent the product of decimal numbers 0.7×0.3 on a square sheet.
3	Data Handling	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretation of data • To draw and use of Bar Graph. • To find Mean, Median and mode of given data. • To understand the concept of Probability. • Simple Problems based on Probability. 	<ul style="list-style-type: none"> • Project method • Problem Solving method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Use of graph board 	To compare the marks obtained in all the subjects by a student in first and second term examination, by drawing a Bar Graph using paper cutting and pasting.

4	Simple Equations	<ul style="list-style-type: none"> To set a simple equation To solve simple equations. Word problem solving. 	<ul style="list-style-type: none"> Heuristic method Problem solving method 	<ul style="list-style-type: none"> Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> Crossword puzzle Individual task ICT, Mathematics lab activities
5	Lines and Angles	<ul style="list-style-type: none"> Understanding and use of Pairs of angles: Supplementary, complementary, adjacent angles, Linear pair, vertically opposite angles. Understanding and use of Pairs of lines: Intersecting lines, transversal and angles made by transversal in parallel lines. Understanding and use of Properties of the pair of corresponding angles, alternate interior and exterior angles, sum of co-interior angles on same side of transversal line. Checking of parallel lines. 	<ul style="list-style-type: none"> Lecture cum demonstration Method. Laboratory Method 	<ul style="list-style-type: none"> Multimedia Chart (Showing parallel lines, transversal lines and the properties of angles formed.) Geometrical tools 	<ul style="list-style-type: none"> To verify by paper cutting and pasting, that if two parallel lines are intersected by a transversal then – <ul style="list-style-type: none"> i. Each pair of corresponding angles are equal. ii. Each pair of alternate interior angles are equal. iii. Each pair of interior angles on the same side of the transversal are supplementary.
6	The triangles and its properties.	<ul style="list-style-type: none"> Understanding Types of triangles. Understanding Medians and Altitudes of triangle. Understanding and use of Angle sum property Understanding and use of Exterior angle property Understanding and use of Property of lengths of sides of a triangle. Understanding and use of Pythagoras theorem. 	<ul style="list-style-type: none"> Lecture cum demonstration Method. Problem solving method 	<ul style="list-style-type: none"> Multimedia Chart (Showing properties of triangles) 	To verify by activity method that the sum of interior angles of a triangle is 180° .

7	Congruence of triangles.	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding Congruence of plane figures, line segments and angles. • Understanding and use of Congruence of triangles • Understanding and use of Criteria for Congruence of triangles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lecture cum demonstration Method. • Problem solving method • Laboratory Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Chart (showing the criteria for congruence of triangles) 	To verify using a squared paper that all congruent triangles are equal in area but the triangles equal in area may not be congruent.
8	Comparing quantities.	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding and use of Ratio, Equivalent ratios • Understanding and use of Percentage • To find Increase or Decrease percent • To convert fraction to percentage and vice versa. • To convert decimals to percentage and vice versa. • Practical problems on percentage. • To convert Ratios to percentage. • Understanding and use of Profit or loss as a percentage. • Understanding and use of Simple Interest 	<ul style="list-style-type: none"> • Inductive and Deductive method • Problem solving method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> • Activity based on percentage increase and decrease: Students may visit near shops to enquire the cost of five – seven items this year and last year and calculate the percentage increase or decrease accordingly.
9	Rational Numbers	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding Rational Numbers • Understanding Positive and Negative rational numbers • To Represent the Rational numbers on a number line. • To convert Rational numbers in standard form. • To compare two Rational numbers. • Understanding and use of Operations on Rational Numbers – Addition, subtraction, Multiplication and Division of Rational Numbers 	<ul style="list-style-type: none"> • Inductive Method • Problem Solving Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Chart (showing properties of rational numbers) 	<ul style="list-style-type: none"> • The Representation of Rational numbers on number line. • Crossword puzzle
10	Practical Geometry	<ul style="list-style-type: none"> • To construct parallel lines. • To construct triangles based on SSS, SAS, ASA and RHS criteria for Congruence of triangles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratory Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Geometrical tools 	Give the construction of different triangles based on SSS, SAS, ASA and RHS criteria for Congruence of triangles.

11.	Perimeter and Area	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding and use of Area and Perimeter of Square and Rectangle. • Understanding and use of Area of triangle. • Understanding and use of Area of Parallelogram. • Understanding and use of Circumference of a circle. • Understanding and use of Area of Circle. • Understanding and use of conversion of units. • Word problems solving 	<ul style="list-style-type: none"> • Deductive method • Problem solving method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Chart (showing formulae of finding perimeter and area) • Models 	To find the ratio of circumference of a circle to its diameter.
12.	Algebraic Expressions	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding the terms of an algebraic expression • Understanding like and unlike terms • Understanding Monomials, Binomials, Trinomials and Polynomials • To add and subtract algebraic expressions • To find the value of an expression • To use Algebraic Expressions in Formulas and Rules. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inductive and Deductive method • Problem solving Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia 	<ul style="list-style-type: none"> • Crossword puzzle • Individual task • Group work • ICT, • Mathematics lab activities
13.	Exponents and Powers	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding the Exponents. • Express the number in the Exponential form • Understanding the Laws of Exponents. • Understanding the Expanded and standard form of a number. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inductive and Deductive method • Problem solving method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Chart (showing the laws of exponents) 	<ul style="list-style-type: none"> • Crossword puzzle • ICT, • Quiz
14.	Symmetry	<ul style="list-style-type: none"> • Understanding the Concept of symmetry • Understanding the Lines of symmetry for regular polygons • Understanding the Rotational symmetry • To find Order of rotation, Angle of rotation and Centre of rotation 	<ul style="list-style-type: none"> • Lecture cum demonstration Method. • Laboratory Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Multimedia • Chart (showing line of symmetry of different geometrical figures) • Models 	<ul style="list-style-type: none"> • To demonstrate a rectangle figure having rotational symmetry of order 2 by activity method. • To demonstrate an equilateral figure having rotational symmetry of order 3 by activity

					<p>method.</p> <ul style="list-style-type: none"> To demonstrate a Square figure having rotational symmetry of order 4 by activity method.
15.	Visualizing Solid Shape.	<ul style="list-style-type: none"> Understanding Plane figures and solid figures To find Faces, Edges and Vertices of 3-D shapes To draw 3-D shapes using Net diagram To drawing Oblique sketches of solids on a flat surface To drawing Isometric sketches of solids on a flat surface To identify different sections of a solid by cutting and Looking from Certain Angles 	<ul style="list-style-type: none"> Lecture cum demonstration Method. Laboratory Method 	<ul style="list-style-type: none"> Multimedia Models Chart (showing difference between 2D and 3D objects) 	<ul style="list-style-type: none"> To make a cuboid using net diagram To make a cylinder using net diagram. To draw a cube with given edge on an isometric dot paper and to draw its oblique sketch on the squared paper.

ISLAMIC

S no.	Lesson/ chapter name	Objective / learning outcomes	Methodology	Teaching aids	Activity
1.	Belief in Divine Books	To tell the students about the books revealed by Allah and the aim of revelation of these books	Meaning and explanation	Book	Memorize the names of prophets and their books
2.	Salah	To tell the students about the Farai'z of Salah and factors invalidating Salah To explain the procedure of offering Salah	Meaning and explanation	Book	Learn the prayer generally recited by prophet (S.A.W) after Salah
3.	Mutual Rights of Muslims	To tell the students about the rights a Muslim has over a Muslim	Meaning and explanation	Book	To tell some instances of Mutual Rights of Muslims
4.	Prophet Ibrahim (A.S)	To tell the students about the life of prophet Ibrahim (A.S)	Meaning and explanation	Book	Learn all the titles of Ibrahim (A.S)
5.	Backbiting and	To explain the students about backbiting and its consequences	Meaning and	Book	To describe the condition of

	Imputation		explanation		backbiters seen by prophet (S.A.W) on Meraj
6.	Rights of Neighbors	To tell the students about the rights of neighbor and the importance of fulfilling it	Meaning and explanation	Book	to explain the examples from prophet's (S.A.W) life
7.	Hospitality and Rights of Host	To tell the students about the merits of Hospitality and the rights of host	Meaning and explanation	Book	To tell instances from prophets's (S.A.W) life on Hospitality
8.	Belief in Angels	To tell the students about Iman Bil Malaikah and the various duties of angels	Meaning and explanation	Book	Learn the names and duties of famous angels
9.	Gratitude to Allah	To explain the students the meaning of gratitude and its significance	Meaning and explanation	Book	Learn the prayer Sulaiman (A.S) about being thank of Allah
10.	Patience and Steadfastness	To tell the students about the importance and advantages of patience	Meaning and explanation	Book	Telling the examples of how prophet (S.A.W) and his companions showed patience
11.	Prophet Yunus (A.S)	To tell the students about the life of Yunus (A.S) and lessons from his life	Meaning and explanation	Book	Learn the invocation recited by Yunus (A.S)
12.	Rights of Orphans	To tell the students about the rights of orphan and merits of treating an orphan well	Meaning and explanation	Book	To explain how prophet (S.A.W) treat orphans

HINDI

S. No.	Lesson/ Chapter Name	Objectives / Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
1.	हम पंक्षी उन्मुक्त गगन के (शिव मंगल सिंह सुमन) (कविता)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ पक्षियों एवं पर्यावरण पर परिचर्चा करना विलुप्त पक्षियों की जानकारी तथा एवं उनकी आजादी के विषय में जानकारी छात्रों में प्रदान करना। ❖ प्रकृति के महत्व को कविता के माध्यम से दर्शाना और में पेड़ पौधे हमारे लिए कितनी उपयोगी द्रव्यों को समझाना ❖ पक्षियों को कैद करणआआ एक कानूनी अपराध है बच्चों में यह शिक्षा देना 	छात्र द्वारा सर्वप्रथम पाठ का वाचन एवं अध्यापक द्वारा अध्ययनकविता का भावार्थ कठिन शब्द प्रश्न-उत्तर भाषा अध्ययन से सम्बन्धित प्रश्न। द्वंद्व समास का प्रयोग किया गया है।	चार्ट पेपर पर प्राकृतिक दृश्यों को दर्शना और कक्षा में लगवाना	पर्यावरण एवं पक्षी वैज्ञानिक सालिम मलिक के विषय में बताना तथा जानकारी हासिल करना तथा कारवाना

2.	दादी माँ (शिव प्रसाद सिंह) (कहानी)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ गाँव तथा शहरों के निजी जीवन पर वाद - विवाद प्रतियोगिता कक्षा में कराना। ❖ गावों और शहरों की प्राकृतिक छवि को भावपूर्ण छात्रों को दर्शाना और कविता के माध्यम से गावों में बुजुर्गों को किस प्रकार सम्मानित करते हैं छात्रों को बताना। ❖ दादा -दादी किस प्रकार अपने घर के बड़े होने का धर्म निभाते हैं और विपदा पड़ने पर वह किस प्रकार परिवार को संभालते हैं छात्रों को बताना। 	छात्र द्वारा सर्वप्रथम पाठ का वाचन एवं अध्यापक द्वारा अध्ययन कहानी से प्रश्नों उत्तर भाषा अध्ययन से सम्बन्धित प्रश्न अनुमान और कल्पना से सम्बन्धित मुख्य प्रश्न।	बरसात के मौसम में किस तरह से जीवाणु और किटाणु से बचा जाए कक्षा में छात्रों को बताना	गाँव के वातावरण और शहरों के वातावरण को स्थापित करना एवं गाँव की अर्थ व्यवस्था पर परिचर्चा करना चित्रों के माध्यम से गाँव की स्थिति को चरित्र चित्रण करना।
3.	हिमालय की बेटियाँ (नागार्जुन) (निबन्ध)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ हिमालय की बेटियाँ पाठ के अनुसार नदियाँ तथा उन गाँव की भी जानकारी देना जो इन नदियों के किनारे बसे हुए हैं तथा उन पर कक्षा में वस्तुनिष्ठ प्रश्न करवाना। ❖ लेखक काका कालेलकर ने नदियों को लोकमाता कहा है क्योंकि नदिया हमारी मा के समान होती है और उनके संपर्क से हमें जीवन मिलता है पाठ के अनुसार छात्रों में जाकारी दें। 	पाठ का अध्ययन तथा वाचन कहानी से आगे प्रश्नों उत्तर कराना भाषा अध्ययन से सम्बन्धित प्रश्न अनुमान और कल्पना से सम्बन्धित प्रश्न-उत्तर करवाना प्रतियोगिता कराना।	हमारे देश में विभिन्न प्रकार की नदियाँ हैं उन नदियों के बारे में विस्तार पूर्वक चार्ट पेपर पर बच्चों के माध्यम से बनवाना और कक्षा में लगवाना	भारत के मानचित्र पर हिमालय से निकली हुई नदियों को दिखाना तथा उनसे हुए लाभ और हानि के बारे में लिखना।
4.	रक्त और हमारा शरीर (यतीश अग्रवाल) (निबन्ध)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ बच्चों को सूक्ष्मदर्शी के द्वारा यह दिखाना कि स्लाइड पर किस तरह हम रक्त की जाँच करते हैं। ❖ विद्यालय के प्रयोग शाला में बच्चों को लेजाकर सूक्ष्मदर्शी यंत्रकी जानकारी विस्तार पूर्वक दें। ❖ पाठ में कुछ बीमारियों की जानकारी लेखक ने दी है उन बीमारियों से कैसे बचा जाए पाठ के अनुसार छतों को अवगत कराए। 	सर्वप्रथम वाचन तथा छात्रों में अध्ययन कराना उनके रक्त के महत्वों को बताना कठिन शब्द कराना प्रश्न-उत्तर कराना भाषा की बात कराना।	प्रयोगशाला में बच्चों को प्रवेश कराना और उन्हें सूक्ष्मदर्शी के उपकरणों को समझाना और किस प्रकार सूक्ष्मदर्शी से हम छोटी से छोटी चीजों को देख सकते हैं बच्चों को बताना A	रक्त और हमारा शरीर पाठ के अनुसार किस चीज के खाने से हमारे शरीर में रक्त का निर्माण होता है तथा संचार हो सकता है यह चार्ट पेपर में दिखाना है।
5.	मिठाईवाला	<ul style="list-style-type: none"> ❖ हाटमेले की सभी चीजें मन को आकर्षित करती हैं जैसे खाने - पकौड़ी-चाट) पीने की चटपटी चीजें, दही भल्ले, गोलगप्पे(, नमकीन सेव), पापड़ी, नमकपारेजल) और मिठाइयाँ (ेवी, मालपुए, आइसक्रीम, बर्फ के गोले(, खिलौने, रंगबिरंगे - गुब्बारे, झूले और जादुई तमाशे आदिबच्चों को बताना। ❖ इन हाटमेले को सजाने में कारीगरों-, मजदूरों और उनके घर की महिलाओं और बच्चों का भी समान रूप से हाथ होता है। इन सभी चेहरों के पीछे उनकी मेहनत, थकान, कार्यकुशलता, कारीगरी, व्यस्तता और कुछ आर्थिक लाभ पाने की छिपी इच्छा रहती है कक्षा में बताना। 	पाठ का अध्ययन तथा वाचन कहानी से आगे प्रश्नों उत्तर कराना भाषा अध्ययन से सम्बन्धित प्रश्न अनुमान और कल्पना से सम्बन्धित प्रश्न-उत्तर करवाना प्रतियोगिता कराना।	हमारे लिए मजदूर और छोटे कारीगर कितने उपयोगी हैं कक्षा में विस्तार पूर्वक बताना।	हाथ से बनी हुई चीजों से कक्षा में प्रदर्शनी लगवाना।

6.	शाम एक किसान (सर्वश्वरदयाल सकसैना) (कविता)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ प्रकृति में शाम के समय जंगल के दृश्य पर चर्चा करना तथा जाड़ों में सूरज का जल्दी ढल जाना इसका अध्ययन कराना। ❖ लेखक ने किस प्रकार प्रकृति को शाम एक किसान के रूप में परिवर्तन किया है किशा की पोशाक और उसकी पगड़ीको पहाड़ कहा है और पलास के फूल को अंगीठी कहा है छात्रों को विस्तार पूर्वक बताना। ❖ बच्चों में प्रकृति की सुंदरता का भाव उत्पन्न कराना। 	कविता वाचन अध्यापक द्वारा कविता का अध्ययन तथा व्याख्या प्रश्न-उत्तर तथा भाषा का अध्ययन कठिन शब्द का निर्वाचन।	भूगोलशास्त्र के अंतर्गत बच्चों को बताना की किस प्रकार जाड़े में संध्या के समय प्रकृति का दृश्य होता है कक्षा में बताना ,और पाठके अनुसार बच्चों में ज्ञानअर्जित कराना कि दिन और रात का समयसीमा कैसे निर्धारित होता है।	शाम के समय का दृश्य छात्रों द्वारा चार्ट पेपर पर चित्रण कराना।
7.	चिड़िया की बच्ची (जनेन्द्र कुमार) (कहानी)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ किस प्रकार मनुष्य अपने जीवन में अच्छे विचारों को स्थापित कर सकता है अपने जीवन को सफल कर सकता है छात्रों को बताएं। ❖ पशु ,पक्षी के प्रति मनुष्यों की सोंच को बदलना। ❖ मानव की तरह पक्षी भी अपने माता पिता से प्रेम करते हैं तथा उन्हें कैद करना अपराध है पाठ के आधार पर छात्रों को समझाना। 	कहानी का पठन पाठन तथा प्रश्न-उत्तरकराना भाषा का अध्ययन कठिन शब्द कराना।	विलुप्त पक्षियों की पूरी जानकारी हासिल करके बच्चों में प्रसारित करना।	पक्षियों को कैद करने से प्रकृति पर क्या प्रभाव पड़ता है इस पर छात्रों से कक्षा में चर्चाकरवाएं।
8.	रहीम के दोहे(रहीम) (दोहे)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ रहीम के जन्म स्थान से लेकर कर्म स्थान की पूरी जानकारी पर एक निबन्ध कक्षा में लिखवाना। ❖ रहीम के दोहे के अनुसार संसार की गुण अवगुण दोनों बातों का अध्ययन कराना ❖ रहीम ने समाज में फैले कुरतियों को किस प्रकार अपने दोहों के माध्यम से समाज के सामने रखाछात्रों को विस्तार पूर्वक बताना। 	रहीम के दोहे का वाचन तथा अध्यापक द्वारा रहीम के दोहो का अर्थ बताना तथा छात्रों को कंठस्थ कराना प्रश्न-उत्तरकराना भाषा का अध्ययन कराना।	रहीम के सारे शिक्षा प्रद दोहो को छात्रों में चर्चा करें।	भक्ति तथा प्रेम और ज्ञान के पाठ पढ़ाने वाले रहीम के जीवन की पूरी जानकारी लेना तथा कक्षा में उसको प्रस्तुत करना।
9.	एक तिनकाअयोध्या सिंह उपाध्याय हरिऔध (कविता)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ हरिऔध के जन्म स्थान से लेकर कर्म स्थान की पूरी जानकारी पर एक निबन्ध लिखवाना। ❖ व्यक्ति के व्यवहार से उसकी प्रकृति का पता चलता है कि वह कैसा है कविता में हरिऔध जी ने पाठकों को समझाया है। ❖ जो काम बुद्धिमान होते हैं वह वही अपने आप को बुद्धि जीवी समझते हैं कविता में कवि ने कहा है छात्रों में ये बातें विस्तार पूर्वक बताना। 	कविताका पठन पाठन तथा प्रश्न-उत्तरकराना भाषा का अध्ययन कठिन शब्द कराना।	मानव जीवन में व्यवहार का क्या महत्व है एक संस्कारी व्यक्ति को किस प्रकार लोगों से व्यवहार करना चाहिए और व्यवहार ही मनुष्य की मनुष्यता है।	पाठ के आधार पर बच्चों को कक्षा में यह बताएं कि आँख में तिनका पड़ जाये तो किस तरह हम इस परेशानी से बचें

10.	खान-पान की बदली तस्वीर(प्रयाग शुक्ल)(निबन्ध)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ खान-पान की विशिष्ट सूची बनाना छात्रों में की शुद्ध तथा स्वास्थ्य वर्धक भोजन का सेवन करना छात्रों में इसकी शिक्षा प्रदान करना। ❖ हमारे देश में विभिन्न प्रकार की भाषा तथा बोली बोली जाती ही और हर प्रांत में विभिन्न प्रकार के भोजन भी खाए जाते हैं इसकी विस्तार पूर्वक जानकारी कक्षा में देना 	सर्वप्रथम वाचन तथा छात्रों में अध्ययन कराना उनके रक्त के महत्वो को बताना कठिन शब्द कराना प्रश्न-उत्तर कराना भाषा की बात कराना।	खान-पान शब्द सामासिक शब्द है तथा बच्चों को समास की जानकारी देना और विभिन्न प्रकार की भोजन तथा उनके लाभ के बारे में भी छात्रों को जानकारी देना।	विभिन्न-विभिन्न प्रांत के खानों का चार्ट पेपर पर बनाना तथा उन पर चर्चा करना।
11.	वीर कुँवर सिंह (विभागीय जीवनी)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ पाठ के अनुसार बेगम हजरत महल वीर कुँवर सिंह तथा मंगल पाण्डे बहादुर शाह ज़फर आदि का विस्तार पूर्वक वर्णन करना। ❖ हमारे देश के क्रांतिकारियों ने किस प्रकार इस देश की आजादी के लिए अपने प्राणों की आहुति दी आज के छात्रों को इस देश गरिमा को बनाए रखने के लिए प्रेरित करना। 	सर्वप्रथम वाचन तथा छात्रों में अध्ययन कराना उनके रक्त के महत्वो को बताना कठिन शब्द कराना प्रश्नों-उत्तर कराना भाषा की बात कराना।	कक्षा में देश की आजादी के महत्व को छात्रों में विनम्रता से बताना और क्रांतिकारी योद्धाओं की जानकारी छात्रों को देना।	कक्षा में छात्रों को स्वतन्त्रता सेनानियों की जानकारी देना तथा चार्ट पेपर पर उनके चरित्र चित्रण करना और कक्षा में क्रांतिकारियों पर चर्चा करना।
12.	आश्रम का अनुमानित व्यय (मोहनदासकर्म चन्द्र गाँधी) (लेखा-जोखा)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ छात्रों में उनके जेब खर्च के पैसे को कैसे खर्च करना चाहिए उसकी जानकारी दीजिए। ❖ गांधी जी ने किस प्रकार सावरमती आश्रम के लिए लेख जोखा करके इस आश्रम का निर्माण किया काम बजट में हमें छात्रों में भी पाठ के आधार पर बचत और हर काम खुद करने के लिए प्रेरित करें। 	सर्वप्रथम वाचन तथा छात्रों में अध्ययन कराना उनके रक्त के महत्वो को बताना कठिन शब्द कराना प्रश्न-उत्तर कराना भाषा की बात कराना।	किस तरह हम अपने जेब खर्च को बचा सकते हैं तथा सही जगह पर पैसे लगाएं यह पाठ के आधार पर बच्चों को समझाएं।	छात्रों में यह बताएं कि किस तरह हम अपनी महीने भर के खर्च को अनुशासित तरीके से खर्च करें तथा एक सूची बनवाएं कि रसोई घर के राशन का महीने भर का कितना व्यय है छात्रों से बनवायें।
13.	विप्लव-गायन (बालकृष्ण शर्मा नवीन)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ वीणा के बारे में छात्रों में जानकारी देना तथा उसके संगीत वादक जो प्रसिद्ध हैं उनके बारे में जानकारी हासिल करना। ❖ बच्चों में संगीत की रुचि उत्पन्न कराना तथा कुछ महान संगीतज्ञों की पहचान कराना और उसकी पूरी जानकारी कक्षा में देना। 	विप्लव-गायन जड़ता के विरुद्ध संघर्ष करने का ज्ञान देता है तथा नया जीवन सृजन करने का विकास करता है तथा नय जीवन में परिवर्तन लाता है।	संगीत हमारी मानसिकता को कितना प्रभावित करता है। इसकी परिचर्चा करना छात्रों में।	संगीत में जितने भी वादक यंत्र हैं उनके बारे में जानकारी हासिल करना।
14.	व्याकरण खण्ड भाषाशब्द विचारक्रिया क्रिया विशेषण	<ul style="list-style-type: none"> ❖ अभ्यास पुस्तिका पर इनके प्रश्न-उत्तर समझाएं तथा उनसे अभ्यास करवाएं। ❖ हिन्दी भाषा में व्याकरण का महत्वपूर्ण स्थान है छात्रों को समझाएं। 	सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।	शब्द विचार में देशज विदेशज तत्सम तद्भव शब्दों की प्रतियोगिता कक्षा में करवाना और	कक्षा में व्याकरण के इन सूत्रों के प्रश्न-उत्तर की प्रतियोगिता

		❖ कक्षा में श्याम पाठ पर उदाहरण देकर भचचोन को अभ्यास करवाना		उनकी तालिका बनाकर कक्षा में लगाना	करवाएं।
15.	विलोमपर्यायवाची संबंधबोधकउपसर्ग-प्रत्ययसमुच्चयबोधक	❖ अभ्यास पुस्तिका पर इनके प्रश्न-उत्तर समझाएं तथा उनसे अभ्यास करवाएं। ❖ हिन्दी भाषा में व्याकरण का महत्वपूर्ण स्थान है छात्रों को समझाएं। ❖ विलोम ,पर्याय ,उपसर्ग ,प्रत्ययतथा अव्यय हिन्दी भाषा के आधार है बच्चों को विस्तार पूर्वक बताना	सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।	विकारी और आविकारी शब्द के ये भेद है और यह किस तरह व्याकरण में कार्य करते है कक्षा में बताना	कक्षा में व्याकरण के इन सूत्रों के प्रश्न-उत्तर की प्रतियोगिता करवाएं।
16.	अनेकार्थीअनेक शब्दों के लिए एकशब्द,मुहावरे ,अनुच्छेद,अपिठत गद्दयांश ,पत्र-लेखन	❖ अभ्यास पुस्तिका पर इनके प्रश्न-उत्तर समझाएं तथा उनसे अभ्यास करवाएं। ❖ हिन्दी भाषा में व्याकरण का महत्वपूर्ण स्थान है छात्रों को समझाएं। ❖ अनुच्छेद ,पत्र ,मुहावरे ,तथा गद्दयांश हिन्दी भाषा के आधार है बच्चों को विस्तार पूर्वक बताना	सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।	मुहावरे और लोकोक्ति में क्या अंतर है कक्षा में बताना	कक्षा में व्याकरण के इन सूत्रों के प्रश्न-उत्तर की प्रतियोगिता करवाएं।

ADVANCE URDU

نمبر	اسباق کے نام	تدریسی نتائج آموزشی اما حاصل	تدریسی طریقہ کار	دیگر گرمیاں شریکی تعلیم	تفویض (Assignment)
۱	میرا وطن (نظم)	اس نظم کے ذریعے بچوں کو اپنے وطن کی خوبیوں سے روشناس کرانا اور ان کے اندر حب الوطنی کا جذبہ پیدا کرنا	سابقہ معلومات، تمہیدی گفتگو، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	طلباء سے اس نظم میں پرندوں اور پھولوں کی تصویر بنوانا۔	سوالات و جوابات کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، املا درست کرانا، واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا
۲	اعتبار	اس سبق کے ذریعے بچوں کو بتانا کہ ہمیں غریبوں اور محتاجوں کی مدد کرنی چاہیے اور تمام مخلوق کے ساتھ اچھا سلوک کرنا چاہیے۔	سابقہ معلومات، تمہیدی گفتگو، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	اس سبق سے متعلق دیگر کہانی کو دکھانا۔	سوالات و جوابات کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا اور صحیح اور غلط کی نشاندہی کرانا۔
۳	پھول والوں کی سیر	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ ہندوستان میں ہر مذہب کے لوگ مل جل کر رہتے ہیں اور یہاں کی تہذیب مشترکہ تہذیب ہے جو ہمیں پھول والوں کی سیر کے میلے میں نظر آتی ہے۔	سابقہ معلومات، تمہیدی گفتگو، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	طلباء سے پھول والوں کی سیر کی تصویر بنوانا۔	سوالات و جوابات کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا۔
۴	گرمی کا موسم (نظم)	اس نظم کے ذریعے طلباء کو گرمی کے موسم سے واقف کرانا اسکی شدت بیان کرنا اور بتانا کہ کس مہینے سے گرمی کا موسم شروع ہوتا ہے اور امیر و غریب اس موسم میں کس طرح زندگی گزارتے ہیں۔	سابقہ معلومات، تمہیدی گفتگو، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	طلباء سے اس نظم کی نظم سرائی کرانا۔	سوالات و جوابات کرانا، اشعار مکمل کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا۔
۵	بی اماں	طلباء کو بتانا کہ یہ سبق بی اماں اور ان کے دو بیٹوں مولانا محمد علی جوہر اور مولانا شوکت علی کے ایشارو محبت اور قربانی کا درس دیتا ہے۔	سابقہ معلومات، تمہیدی گفتگو، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	کچھ مجاہدین آزادی کی تصویر بنوانا اور ان کے نام یاد کروانا۔	سوالات و جوابات کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، خالی جگہ پر کرانا۔

۶۔ بہار	اس نظم کے ذریعے طلباء کو بہار کے موسم سے واقف کرانا اور اس موسم سے لطف اندوز کرانا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلّمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	بہار کے موسم پر طلباء سے تصویر بنوانا۔	سوالات و جوابات کرانا، مصرعے مکمل کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، مصرعوں کو صحیح ترتیب سے لکھوانا۔
۷۔ پتھر کا سوپ	اس سبق کے ذریعے ایک شخص کی عقل مندی کو بیان کرنا کہ کس طرح اس نے اپنی عقل کا استعمال کر کے ایک وقت کا کھانا اپنے لیے تیار کیا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلّمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	طلباء سے اس سبق کی تصویر بنوانا۔	سوالات و جوابات کرانا، صحیح اور غلط کی نشاندہی کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا۔
۸۔ حسرت موہانی	اس سبق کے ذریعے طلباء کو حسرت موہانی کی شخصیت اور ان کے کارناموں سے روشناس کرانا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلّمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	حسرت موہانی کی غزل سنوانا اور طلباء سے ان کی غزلیں سننا۔	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پر کرانا، صحیح و غلط کی نشاندہی کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، مذکر و مؤنث کی شناخت کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا۔
۹۔ مولانا ابوالکلام آزاد	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ مولانا ابوالکلام ہندوستان کے عظیم لوگوں میں سے ہیں جنہوں نے اتحاد و اتفاق کے لیے کام کیا اسی وجہ سے دوسرے بڑے بڑے لوگ بھی آپ کا احترام کرتے تھے اور ان کے کردار پر روشنی ڈالنا، اسی کے ساتھ ان کی علمی و ادبی حیثیت سے طلباء کو متعارف کرانا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلّمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	طلباء سے مولانا ابوالکلام آزاد کی تصویر بنوانا اور ان کی خوبیوں سے متعارف کرانا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پر کرانا، صحیح و غلط کی نشاندہی کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، مذکر و مؤنث الگ کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا۔

۱۰	دو گز زمین	اس سبق کے ذریعے طلباء کو دنیا کی بے ثباتی سے متعارف کرانا اور لالچ و حرص سے بچنے کی تلقین کرنا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	اس سبق سے متعلق کو طلباء کو دیگر کہانی دکھانا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پر کرانا، صحیح و غلط کی نشاندہی کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، مذکر و مؤنث الگ کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا۔
۱۱	ایک مکڑ اور مکھی (نظم)	اس نظم کے ذریعے طلباء کو مکالماتی نظم کے بارے میں بتانا اور اس بات کا سبق دینا، ہمیں کبھی بھی کسی کی میٹھی باتوں میں نہیں آنا چاہیے کیوں کہ چا پلوس انسان زیادہ تر دھوکے باز ہوتے ہیں اس لیے بغیر آزمائے ہوئے کسی پر بھروسہ نہیں کرنا چاہیے۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	طلباء سے نظم سرائی کرانا اور اس نظم کی Video دکھانا۔	سوالات و جوابات کرانا، مصرعوں کو مکمل کرانا، لفظوں کے متضاد کرانا، اشعار مکمل کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، محاوروں کو جملوں میں استعمال کرانا۔
۱۲	خلا باز خواتین	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ عورتیں بھی مردوں کے ساتھ شانہ بہ شانہ بڑے بڑے کام کرتی رہی ہے کلپنا چاولا اس کی ایک روشن مثال ہے انھوں نے اپنی محنت اور لگن سے ثابت کر دیا کہ مشکل سے مشکل کام میں بھی عورتیں مردوں سے پیچھے نہیں ہے۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	طلباء سے چند خلا باز کی تصویر چارٹ پر بنوانا اور ان کے نام یاد کرانا۔	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پر کرانا، محاوروں اور لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا، لفظوں کے جوڑے بنوانا۔

۱۳۔	آدی باسی	اس سبق کے ذریعے ہندوستان کے سماجی نظام سے طلباء کو واقف کرانا اسی کے ساتھ ساتھ آدی باسیوں کے رہن سہن اور ان کی زندگی کی خامیوں پر روشنی ڈالنا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو معلمہ کی معیاری بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات، اعادہ سبق۔	آدی باسیوں کے رہن سہن کے طریقے کو چارٹ پر بنوانا۔	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پر کرنا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا، صحیح اور غلط کی نشاندہی کرنا، لفظوں کے واحد لکھوانا۔
۱۴۔	ہماری تاریخ (نظم)	اس نظم میں کے ذریعے طلباء کو آپسی محبت مساوات اور انسانیت کے اصول اپنانے کی بات کہنا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو، معلمہ کی بلند خوانی تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی مشکل الفاظ کی تشریح اصلاح لفظ تفسی سوالات اعادہ سبق	طلباء سے نظم سرائی کرانا، اور تصور بنوانا۔	سوالات و جوابات کرانا، بند مکمل کرنا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا، لفظوں کی جمع لکھوانا۔
۱۵۔	اولمپک کھیل	اس سبق کے ذریعے طلباء کو اولمپک کھیل کی تاریخ اور اس کی خصوصیات سے واقف کرانا۔	سابقہ معلومات تمہیدی گفتگو، معلمہ کی بلند خوانی تبصرہ، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی مشکل الفاظ کی تشریح اصلاح لفظ تفسی سوالات اعادہ سبق۔	فٹ بال، ہاکی، والی بال کو کھلانا۔	سوالات و جوابات کرانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا۔
۱۔	ضمیر اور اسکی اقسام	ضمیر اور اسکی قسموں کو مثال دیکر سمجھایا جائے گا تاکہ طلباء ضمیر کی ہر قسم کی شناخت اور پہچان کر سکیں۔	استدلالی طریقہ۔	طلباء کو چند جملے دینا اور ضمیر کی قسموں کی شناخت کرانا۔	ضمیر اور اس کی اقسام کی تعریف مع مثال لکھوانا۔
۲۔	صفت اور اسکی اقسام	صفت اور اسکی قسموں کو مثال دیکر سمجھایا جائے گا تاکہ طلباء صفت کی ہر قسم کی شناخت اور پہچان کر سکیں۔	استدلالی طریقہ۔	طلباء کو چند جملے دینا اور صفت کی قسموں کی شناخت کرانا۔	صفت اور اس کی اقسام کی تعریف مع مثال لکھوانا۔
۳۔	خط اور درخواست	طلباء کو خط اور درخواست لکھنے کا طریقہ سکھانا۔	استدلالی طریقہ۔	طلباء سے چند موضوع پر درخواست و خط لکھوانا۔	طلباء کو خط و درخواست لکھوانا۔
۴۔	مضمون نگاری	طلباء کو مضمون لکھنے کا طریقہ سکھانا	استدلالی طریقہ۔	طلباء سے چند موضوع پر مضمون لکھوانا۔	طلباء کو کسی موضوع پر مضمون لکھوانا۔

ELEMENTARY URDU

کتاب: ابتدائی اردو (چوتھی جماعت کی درسی کتاب)

تفویض	دیگر سرگرمیاں اور شریکی تعلیم	تدریسی طریقہ کار اور طریقہ کار اسیکھنے کا طریقہ	تدریسی نتائج / آموزشی ماحصل	ابواب کے نام / اسباق کے نام	نمبر نمبر اسباق
طلباء اس سبق میں دیئے گئے الفاظ میں سے واحد کی جمع اور جمع کے واحد لکھیں گے	طلباء اس سبق میں بتائے گئے پرندوں اور جانوروں کی تصویر بنائیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ چڑیا پریشان کیوں تھی؟ چڑیا نے اپنے سونے کا ڈھنگ کیا بتایا؟	چڑیا اور پودے کی کہانی	۱۔
طلباء اس سبق میں دئے گئے الفاظ میں سے متضاد لکھیں گے	طلباء اس نظم میں دیئے گئے بلبل اور جگنو کی تصویر بنائیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ بلبل کیوں اداس تھا؟ جگنو کی مدد کس نے کی؟ شاعر نظم میں کیا کہنا چاہتا ہے؟	ہمدردی (نظم)	۲۔
طلباء اس سبق میں سے دیئے گئے الفاظ میں سے "مذکر اور" مونث " لکھیں گے۔	حضرت علی کی اور دوسری کہانیوں کا مطالعہ طلباء سے کروانا۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ تیسرے مسافر نے کھانے کے بعد کیا کیا؟ دونوں مسافر آپس میں کیوں لڑ رہے تھے؟	حضرت علیؑ کا انصاف	۳۔
طلباء اس سبق میں دیئے گئے لفظوں سے جملے بنائیں گے۔	طلباء اسی طرح کی اور دوسری حکایتیں انٹرنیٹ پر ڈھونڈ کر لکھیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ اس شخص نے اپنے پاس جو تانہ ہونے پر صبر کیوں کیا؟ غلام کیوں رونے دھونے لگا	حکایتیں (ترجمہ)	۴۔
طلباء اس سبق میں دیئے گئے الفاظ میں سے متضاد لکھیں گے۔	ہمیں بڑوں کا کہنا کیوں ماننا چاہئے اس پر مکالمہ کرانا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اس سبق کے ذریعے جانیں گے کہ بڑوں کا کہنا نہ ماننے کا کیا نتیجہ ہوتا ہے۔	کہنا بڑوں کا مانو	۵۔

۶۔	کسان	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ ہندوستان کی اصل پہچان کیا ہے؟ طلباء کو یہ بتانا کہ اچھی پیداوار کے لئے کسان کیا کرتا ہے؟	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اسکول کے باہر میدان میں جا کر دیکھیں گے کتنی طرح کی مٹی میں کسان فصل اگاتا ہے۔	طلباء اس سبق میں دیئے گئے مشکل الفاظ کے جملے بنائیں گے
۷۔	حکیم عبدالحمید	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا حکیم عبدالحمید کب اور کہاں پیدا ہوئے انہوں نے کس ادارے کی بنیاد ڈالی	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء حکیم عبدالحمید کی تصویر بنائیں	طلباء اپنے الفاظ میں حکیم عبدالحمید کے بارے میں لکھیں۔

کتاب کا نام : ابتدائی اردو (چوتھی جماعت کی درسی کتاب)

نمبر اسباق	ابواب کا نام / اسباق کا نام	تدریسی نتائج / آموزشی ماحصل	تدریسی طریقہ کار / طریقہ کار / سیکھنے کا طریقہ	دیگر سرگرمیاں / شریکی تعلیم	تفویض
۸۔	بکری نے دو گاؤں کھالئے	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ بادشاہ کی پیاس کس نے اور کس چیز سے بجھائی۔ بادشاہ نے بوڑھے چرواہے کو انعام کیوں دیا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء ایک شیٹ پر گاؤں کی تصویر بنائیں گے	طلباء اس سبق میں سے اسم، صفت، اور فعل ڈھونڈ کر لکھیں گے
۹۔	یونہی پیاری چڑیوں ابھی اور گاؤ (نظم)	اس نظم کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ چڑیاں باغیچوں میں کیا کر رہی تھیں؟ چڑیاں منہ میں تنکے دبا کر لے جا کر کیا کرتی تھیں؟	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	رنگ برنگی خوب صورت چڑیوں کی تصاویر بچوں سے بنوانا	طلباء اس سبق میں دیئے گئے الفاظ کے واحد اور جمع بنائیں گے۔
۱۰۔	صوتی آلودگی	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ صوتی آلودگی کیا ہوتی ہے، قدرت نے ہمیں کن نعمتوں سے نوازا ہے؟	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء کمپیوٹر میں صوتی آلودگی کے بارے میں مزید معلومات حاصل کریں گے	طلباء اس سبق میں سے فعل حال، اور فعل ماضی کے بارے میں لکھیں گے
۱۱۔	عقلندر چھیڑا	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ بدعوت کے لئے مچھلی کیوں نہیں مل سکی، داروغہ نے بادشاہ کو کیا خوش خبری سنائی	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اس ڈرامے میں دکھائے گئے دربار کا منظر ایک شیٹ پر بنائیں گے	اس سبق میں لفظ بے ایمان دو لفظوں سے ملکر بنا ہے طلباء اسی طرح "بے" لگا کر چھ لفظ لکھیں گے۔

<p>طلباء سبق میں دیئے گئے الفاظ کے واحد بنائیں گے</p>	<p>طلباء سبق میں دیئے گئے تہوار کی طرح اور دوسرے تہواروں کے بارے میں لکھیں گے</p>	<p>سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات</p>	<p>اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ بیہو کہاں کا سب سے بڑا تہوار مانا جاتا ہے۔ طلباء کو بتانا کہ بیہو تہوار کی کتنی قسمیں ہیں</p>	<p>بیہو</p>	<p>۱۲۔</p>
<p>طلباء اس سبق میں سے ماضی۔ حال اور مستقبل کے بارے میں لکھیں گے</p>	<p>طلباء اور دوسرے موسیقی کے سازوں کے بارے میں انٹرنیٹ پر ڈھونڈ کر لکھیں گے</p>	<p>سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی، بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات</p>	<p>اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ استاد بسم اللہ خان کس ساز کے ماہر تھے، طلباء کو بتانا کہ استاد بسم اللہ خان کا انتقال کب اور کہاں ہوا تھا</p>	<p>استاد بسم اللہ خان</p>	<p>۱۳۔</p>
<p>طلباء اس سبق میں میں سے اپنے لفظوں میں پانچ جملے لکھیں گے۔</p>	<p>طلباء اپنے ملک ہندوستان کا نقشہ ایک شیٹ پر بنائیں گے۔</p>	<p>سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی، بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات</p>	<p>اس سبق کے ذریعے طلباء کو سکھانا کہ ہندوستان کو خوبصورت چمن کیوں کہا گیا ہے؟ اردو کس زبان کی اچھی مثال ہے</p>	<p>ہماری تہذیب</p>	<p>۱۴۔</p>

ARABIC

Activity	Teaching Aids	Methodology	Objectives/Learning Outcome	Lesson/Chapter Names	S. No.
اسم ضمیر پر مشتمل مشق اسئلة ترجمہ کرو	اسم ضمیر چارٹ	عبارت خوانی سبق کا تعارف صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح	اسم ضمیر کی معرفت	الدرس الرابع عشر	01
حروف استفہام کی مشق اسئلة ترجمہ کرو	محادثہ	عبارت خوانی سبق کا تعارف صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح	مختلف جملہائے استفہامیہ سے واقفیت	الدرس الخامس عشر	02
الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا اسئلة ترجمہ کرو	أئی اور کل کی مشق	عبارت خوانی سبق کا تعارف صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح	أئی اور کل کے استعمال سے واقفیت	الدرس السادس عشر	03
الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا اسئلة ترجمہ کرو	مركب اضافی کی مشق	عبارت خوانی سبق کا تعارف صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح	مركب اضافی کے بیان سے واقفیت	الدرس السابع عشر	04

<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>مرکب اضافی پر مشتمل اضافی جملے</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>مرکب اضافی کے جملہ میں</p> <p>استعمال سے روشناسی</p>	<p>الدرس الثامن عشر</p>	<p>05</p>
<p>اسمائے ظروف کی مشق</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>اسمائے ظروف چارٹ</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>اسمائے ظروف سے واقفیت</p>	<p>الدرس التاسع عشر</p>	<p>06</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>مرکب توصیفی کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>مرکب توصیفی سے واقفیت</p>	<p>الدرس العشرون</p>	<p>07</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>جملوں میں استعمال کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>مرکب توصیفی کی مختلف</p> <p>صورتوں سے واقفیت</p>	<p>الدرس الحادی</p> <p>والعشرون</p>	<p>08</p>

<p>عربی میں مختلف پھلوں کے نام یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>عربی میں پھلوں کے ناموں پر مشتمل چارٹ</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>گزشتہ قواعد کا اجراء</p>	<p>الدرس الثانی والعشرون</p>	<p>09</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>اضافی جملوں کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>قواعد کے اجراء کے ساتھ اخلاق حسنہ کی تعلیم</p>	<p>الدرس الثالث والعشرون</p>	<p>10</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>گزشتہ اسباق کے قواعد کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>گزشتہ قواعد کا اجراء</p>	<p>الدرس الرابع والعشرون</p>	<p>11</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>مختلف اضافی جملوں کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرنی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>آیات قرآنیہ کے اسلوب سے واقفیت</p>	<p>الدرس الخامس والعشرون</p>	<p>12</p>